

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

**ХОВД АЙМГИЙН ЦЭЦЭГ СУМЫН ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧИЙН
2020 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН**

Аудитын код: ХОА-2021/15/СТА-ТТЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn</p> <p>Ховд хот 2021 он</p>	<p>Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Утас: 70433061 Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас:70432545 Цахим хаяг: Tsetsegsuren.A@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Д.Мөнхтулга Утас: 70432545 цахим хаяг: munkhtulga.d@audit.gov.mn</p>
---	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

Агуулга.....	1
1. ТӨРИЙН АУДИТЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ	2
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН.....	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан.....	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан.....	5
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	10
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	10
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	12
3. АУДИТЫН ТАЙЛАН.....	13
3.1. Ерөнхий зүйл.....	13
3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй	14
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	14
3.4 Материаллаг байдал	14
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт	15
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө	15
3.5.2 Авлага.....	15
3.5.3 Бараа материал	16
3.5.4 Үндсэн хөрөнгө.....	17
3.5.5 Өр төлбөр.....	18
3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	18
3.5.10 Орлогын данс.....	19
3.5.11 Зардлын данс.....	19
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	20
3.7 Шилэн дансны мэдээлэл	22
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	22
3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн	23
3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал	24
4. Менежментийн захидал.....	25
4. 5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт.....	26

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал
ЗД	Засаг дарга
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан

1. ТӨРИЙН АУДИТЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
84000 Цамбыгарав баг, Наргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433081, Факс: 976-70433081
E-mail: ikhovd@audit.gov.mn

ЦЭЦЭГ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА

Ж.МӨНХЗОРИГ ТАНАА

2021.03.31 № 4485
Тухай _____ -ны № _____ -т

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Сөрөг дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Цэцэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Аудитын гол асуудалд дурдсан алдаа, зөрчлийн мэдэгдэхүйц нөлөөллийн улмаас Цэцэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаатай, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулаагүй байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Бусад мэдээлэл нь засаг даргын мөрийн хөтөлбөрийн хэрэгжилт, байгууллагуудын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт, үйл ажиллагааны тайлан, төрийн үйлчилгээний хэрэгжилт зэрэг санхүүгийн ба санхүүгийн бус мэдээллийг агуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Аудитын гол асуудал

Хөшөөт багт хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлсэн ажлууд, газрыг үнэлж данс бүртгэлд тусгаагүй, ОНХС-гийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн ажлаас зураг төсөв, хяналтын зардал, магадалшгүй ажлын зардлыг суутган аваагүй, өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар бичигдсэн төлбөрийн акт, зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй, санхүүгийн албаны даргын албан тушаалын тодорхойлолтод заасан чиг үүргээ хэрэгжүүлээгүй, СХС-гийн зээлийн үлдэгдлийг зээлдэгч нэг бүрээр тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, И баримтаар нотлогдоогүй ажил гүйлгээг санхүүжүүлсэн байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20-р зүйлийн 20.2.4-д "нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах", 14 дүгээр зүйлийн 14.4.2-д

"бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлагыг нягтлан бодох бүртгэлд заавал бүртгэнэ" Төсвийн тухай хуулийн 14-р зүйлийн 14.2.3-д "өврийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах" гэсэн хуулийн заалтуудтай нийцэхгүй байгаа нь аудитын "Оршин байх", "Тохиолдсон байх", "Иж бүрэн байх", "Эрх ба үүрэг", "Үнэн зөв байдал" батламж мэдээдлийг хангахгүй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан нь бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Х.БОЛДБААТАР

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,209,156,656.80	1,215,826,660.36
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	694,012,521.27	616,942,632.09
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	694,012,521.27	616,942,632.09
3121	Төгрөг	694,012,521.27	616,942,632.09
31211	Төрийн сангийн харилцах	694,012,521.27	616,942,632.09
33	АВЛАГА	399,358,948.01	412,239,549.05
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	17,284,538.78	24,783,558.05
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага		4,526,709.08
335	Бусад авлага	199,485,734.23	218,556,606.92
3351	Байгууллагаас авах авлага	108,584,719.00	130,306,606.92
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	90,901,015.23	88,250,000.00
336	Зээлийн авлага	182,588,675.00	164,372,675.00
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	182,588,675.00	164,372,675.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	182,588,675.00	164,372,675.00
34	УРЬДЧИЛГАА	532,759.00	564,445.00
3471	Урьдчилгаа тооцоо	532,759.00	564,445.00
34711	Бараа материал бэлтгэх урьдчилгаа	532,759.00	564,445.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	115,252,428.52	186,080,034.22
351	Түүхий эд материал	10,167,979.00	18,702,936.50
35110	Тусгай зориулалттай материал	6,697,285.00	6,922,285.00
35130	Эм боох материал	3,470,694.00	11,780,651.50
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	35,734,405.52	47,062,433.72
354	Хангамжийн материал	49,838,041.00	82,999,661.00
35410	Бичиг хэргийн материал	43,200.00	68,200.00
35420	Аж ахуйн материал	10,910,006.00	22,764,606.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	712,000.00	390,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,725,955.00	965,955.00
35450	Барилгын засварын материал	1,650,000.00	1,650,000.00
35460	Хүнсний материал	12,474,519.00	34,674,139.00
35470	Бусад хангамжийн материал	22,322,361.00	22,486,761.00
35600	Мал амьтад	19,512,003.00	37,315,003.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	5,934,457,191.76	9,899,882,202.72
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	5,934,457,191.76	9,899,882,202.72
392	Биет хөрөнгө	5,856,401,191.76	9,822,387,994.66
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	5,249,240,340.21	5,997,019,479.61
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(307,052,181.64)	(535,179,326.16)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	148,295,256.00	189,985,256.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(70,951,465.37)	(100,118,045.48)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	518,932,087.00	642,246,000.20
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(415,281,564.23)	(461,145,444.11)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	278,715,711.00	317,227,755.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(163,721,667.03)	(187,217,369.90)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж		3,333,874,318.00
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	100,200,700.00	111,270,700.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	562,939,086.44	597154086.44

Цэцэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(95,616,195.44)	(133,430,499.76)
39217	Ном	50,701,084.82	50,701,084.82
393	Биет бус хөрөнгө	78,056,000.00	77,494,208.06
39301	Програм хангамж	4,854,000.00	4,854,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,226,000.00)	(2,787,791.94)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	75,428,000.00	75,428,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III-I+II	7,143,613,848.56	11,115,708,863.08
4	НИЙТ ОР ТӨЛБӨР	49,249,996.80	54,377,536.31
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ОР ТӨЛБӨР	49,249,996.80	54,377,536.31
413	Өглөг	49,249,996.80	54,377,536.31
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,504,925.80	6,061,967.41
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	1,572,966.00	2,254,067.90
41350	Зээлийн хүүгийн өглөг	108,950.00	
4136	Бусад өглөг	46,063,155.00	46,061,501.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	44,414,545.00	44,328,501.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	1,648,610.00	1,733,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	7,094,363,851.76	11,061,331,326.77
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	7,094,363,851.76	11,061,331,326.77
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,079,824,065.74	2,079,824,065.74
51101	Өмч: - төрийн	2,079,824,065.74	2,079,824,065.74
512	Хуримтлагдсан үр дүн	2,918,069,563.77	6,885,037,038.78
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	631,855,332.14	2,904,919,581.61
51220	Тайлант үеийн үр дүн	2,286,214,231.63	3,980,117,457.17
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,096,470,222.25	2,096,470,222.25
6	ОР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	7,143,613,848.56	11,115,708,863.08

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	6,146,636,646.78	7,172,834,778.83
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	262,263,541.47	77,119,931.24
110	Орлогын албан татвар	36,833,457.47	63,062,555.24
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	36,833,457.47	63,062,555.24
110002	Үйл ажиллагааны орлого	2,581,800.00	7,756,080.00
110003	Хөрөнгийн орлого	21,710,512.92	24,668,850.19
110008	Шууд бус орлого	12,541,144.55	30,637,625.05
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,290,000.00	1,050,000.00
113002	Бууны албан татвар	1,290,000.00	1,050,000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	224,140,084.00	13,007,376.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	21,404,044.00	8,939,851.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	16,661,044.00	1,671,350.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,745,000.00	3,825,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2,998,000.00	3,443,501.00
1181	Газрын төлбөр	-	1,793,925.00
118101	Газрын төлбөр		1,793,925.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	202,736,040.00	2,273,600.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	200,396,040.00	
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	1,140,000.00	1,100,000.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	1,200,000.00	1,173,600.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	4,448,427,685.31	6,142,980,859.40
120	Нийтлэг татварын бус орлого	3,012,710,885.31	4,487,580,359.40
120003	Торгуулийн орлого	2,618,385.10	2,770,000.00

Цэцэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	3,010,092,500.21	4,484,810,359.40
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	13,805,000.00	605,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	329,527,587.21	188,754,461.00
1200043	Урьд оны үлдэгдэлээс санхүүжих		
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих		
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	2,666,759,913.00	4,295,450,898.40
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	1,435,716,800.00	1,655,400,500.00
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	1,435,716,800.00	1,655,400,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,435,945,420.00	952,733,988.19
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	114,255,470.00	124,757,468.19
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	29,500,000.00	1,843,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	26,200,000.00	91,657,623.11
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,691,930.00	26,181,937.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	53,863,540.00	5,074,908.08
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,300,567,700.00	797,136,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	639,992,900.00	
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	163,500.00	
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	524,692,900.00	698,436,600.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	135,718,400.00	98,699,700.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	21,122,250.00	30,840,220.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	21,122,250.00	30,840,220.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,585,274,511.91	3,177,490,398.86
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,585,274,511.91	3,177,490,398.86
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,898,828,312.19	3,060,450,088.86
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,372,764,326.00	1,685,084,387.93
210101	Үндсэн цалин	1,277,635,585.00	1,546,937,474.98
210102	Нэмэгдэл	10,814,823.00	2,069,710.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,247,000.00	5,087,000.00
210104	Урамшуулал	79,066,918.00	107,269,293.95
210105	Гэрээт ажлын хөлс		23,720,909.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	174,335,426.74	214,880,284.52
210201	Тэтгэврийн даатгал	144,827,596.24	190,077,856.76
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,213,149.65	6,200,606.94
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,366,922.72	4,960,485.59
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,173,701.83	1,240,121.35
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,754,056.30	12,401,213.88
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	240,003,700.00	238,023,318.90
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,004,361.00	16,698,018.90
210302	Түлш, халаалт	224,544,239.00	218,733,900.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,455,100.00	2,591,400.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	568,505,919.72	364,109,311.71
210401	Бичиг хэрэг	7,693,968.00	7,191,670.00
210402	Тээвэр, шатахуун	40,655,515.00	50,729,100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,907,900.00	5,575,630.00
210404	Ном, хэвлэл	247,400.00	269,200.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,354,480.00	3,311,100.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	16,334,832.72	491,600.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	1,684,700.00	80,000.00
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	492,627,124.00	296,461,011.71

Цэцэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2105	Нормативт зардал	122,417,530.00	114,951,332.50
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	33,100,724.00	57,402,082.50
210502	Хоол, хүнс	86,319,406.00	51,413,250.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,997,400.00	6,136,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	19,472,800.00	4,589,900.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,000,000.00	
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	130,000.00	51,000.00
210604	Урсгал засвар	17,342,800.00	4,538,900.00
2107	Томилолт, зочны зардал	11,883,380.00	3,140,000.00
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	11,883,380.00	3,140,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	73,290,975.00	26,058,862.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	71,805,575.00	23,285,352.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	695,400.00	1,066,200.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ		
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	275,000.00	605,310.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	30,000.00	30,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	227,000.00	475,000.00
210807	Газрын төлбөр	158,000.00	147,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	100,000.00	450,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	316,154,254.73	409,612,691.30
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	73,262,490.00	44,358,496.62
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,727,600.00	6,938,700.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	237,164,164.73	358,315,494.68
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	46,259,700.00	39,290,600.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	25,248,000.00	16,677,600.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	17,660,700.00	21,888,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,351,000.00	725,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	640,156,400.00	-
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	639,992,900.00	
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	163,500.00	
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	30,099.72	77,749,710.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	30,099.72	15,106,410.00
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт		62,643,300.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	2,561,362,134.87	3,995,344,379.97
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	275,120,894.24	15,226,922.80
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	275,120,894.24	11,151,162.80
225002	Найдваргүй авлагын алдагдал		330,760.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал		3,745,000.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(275,120,894.24)	(15,226,922.80)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	2,286,241,240.63	3,980,117,457.17

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	3,554,390,065.78	2,895,490,930.43
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	262,263,541.47	77,119,931.24
110	Орлогын албан татвар	36,833,457.47	63,062,555.24
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	36,833,457.47	63,062,555.24
110002	Үйл ажиллагааны орлого	2,581,800.00	7,756,080.00

Цэцэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

110003	Хөрөнгийн орлого	21,710,512.92	24,668,850.19
110008	Шууд бус орлого	12,541,144.55	30,637,625.05
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,290,000.00	1,050,000.00
113002	Бууны албан татвар	1,290,000.00	1,050,000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	224,140,084.00	13,007,376.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	21,404,044.00	8,939,851.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	16,661,044.00	1,671,350.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,745,000.00	3,825,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2,998,000.00	3,443,501.00
1181	Газрын төлбөр	-	1,793,925.00
118101	Газрын төлбөр		1,793,925.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	202,736,040.00	2,273,600.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	200,396,040.00	
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	1,140,000.00	1,100,000.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	1,200,000.00	1,173,600.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	376,155,744.31	210,236,511.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	376,155,744.31	210,236,511.00
120003	Торгуулийн орлого	2,548,966.10	2,770,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	373,606,778.21	207,466,511.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	47,056,200.00	605,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	246,550,578.21	206,861,511.00
1200043	Урьд оны үлдэгдэлээс санхүүжих	80,000,000.00	
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,915,970,780.00	2,608,134,488.19
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,435,716,800.00	1,655,400,500.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,435,716,800.00	1,655,400,500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	114,255,470.00	124,757,468.19
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	29,500,000.00	1,843,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	26,200,000.00	91,657,623.11
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,691,930.00	26,181,937.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	53,863,540.00	5,074,908.08
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,344,876,260.00	797,136,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	639,992,900.00	
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	44,472,060.00	
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	524,692,900.00	698,436,600.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	135,718,400.00	98,699,700.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	21,122,250.00	30,840,220.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	21,122,250.00	30,840,220.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	2,868,564,720.00	2,622,523,893.90
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,868,564,720.00	2,622,523,893.90
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,116,558,760.28	2,500,956,874.82
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,372,066,751.00	1,655,279,334.71
210101	Үндсэн цалин	979,223,051.00	1,091,683,132.02
210102	Нэмэгдэл	293,095,800.00	417,466,061.54
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,808,000.00	5,808,000.00
210104	Урамшуулал	69,938,900.00	89,921,300.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	24,001,000.00	50,400,841.15
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	171,429,900.00	223,236,300.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	116,572,500.00	157,304,600.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,714,300.00	16,483,100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10,971,400.00	13,186,500.00

Цэцэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,742,800.00	3,296,700.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	27,428,900.00	32,965,400.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	240,985,400.00	236,926,081.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	15,558,100.00	15,471,281.00
210302	Түлш, халаалт	224,130,900.00	218,558,400.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,296,400.00	2,896,400.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	57,216,915.28	65,677,700.00
210401	Бичиг хэрэг	6,680,000.00	6,767,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	38,573,035.28	47,381,600.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,952,400.00	6,852,900.00
210404	Ном, хэвлэл	467,200.00	521,200.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,094,680.00	2,705,300.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,449,600.00	1,448,900.00
2105	Нормативт зардал	132,719,500.00	124,261,640.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	26,912,200.00	43,545,930.00
210502	Хоол, хүнс	100,027,500.00	73,744,560.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,779,800.00	6,971,150.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,909,700.00	6,647,650.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,000,000.00	3,300,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	300,000.00	275,000.00
210604	Урсгал засвар	5,609,700.00	3,072,650.00
2107	Томилолт, зочны зардал	13,388,000.00	3,140,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	13,388,000.00	3,140,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	67,488,294.00	25,537,610.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	65,523,894.00	22,553,300.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	874,400.00	1,269,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ		300,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	275,000.00	288,310.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	30,000.00	55,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	247,000.00	475,000.00
210807	Газрын төлбөр	138,000.00	147,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	400,000.00	450,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	51,354,300.00	160,250,559.11
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	43,352,700.00	150,057,009.11
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,001,600.00	10,193,550.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	752,005,959.72	121,567,019.08
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	47,673,700.00	39,290,600.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	26,548,000.00	16,677,600.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	17,660,700.00	21,888,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,465,000.00	725,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	704,302,160.00	4,526,709.08
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	639,992,900.00	
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	29,151,900.00	
213404	Хөрөнгийн	35,157,360.00	4,526,709.08
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	30,099.72	77,749,710.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	30,099.72	15,106,410.00
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт		62,643,300.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	685,825,345.78	272,967,036.53
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	363,822,508.00	350,036,925.71
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	363,822,508.00	350,036,925.71
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	363,822,508.00	350,036,925.71
220001	Барилга байгууламж	236,842,718.00	192,591,631.00
221001	Их засвар	33,000,000.00	19,002,390.00
222001	Тоног төхөөрөмж	30,761,890.00	16,290,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	21,435,300.00	122,152,904.71

225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	41,782,600.00	
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(363,822,508.00)	(350,036,925.71)
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	34,800,000.00	-
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	34,800,000.00	
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	(34,800,000.00)	-
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	287,202,837.78	(77,069,889.18)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	406,809,683.49	694,012,521.27
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	694,012,521.27	616,942,632.09

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,079,824,065.74	2,228,505,057.20	500,295,052.95	4,808,624,175.89
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	131,560,279.19	131,560,279.19
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,079,824,065.74	2,228,505,057.20	631,855,332.14	4,940,184,455.08
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	(132,034,834.95)	-	(132,034,834.95)
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	2,286,214,231.63	2,286,214,231.63
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,079,824,065.74	2,096,470,222.25	2,918,069,563.77	7,094,363,851.76
D01	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,079,824,065.74	2,096,470,222.25	2,918,069,563.77	7,094,363,851.76
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	(13,149,982.16)	(13,149,982.16)
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,079,824,065.74	2,096,470,222.25	2,904,919,581.61	7,081,213,869.60
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	3,980,117,457.17	3,980,117,457.17
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,079,824,065.74	2,096,470,222.25	6,885,037,038.78	11,061,331,326.77

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,122,955,000.00	2,770,178,441.42
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,449,744,100.00	2,419,404,315.71
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,405,301,600.00	2,380,113,715.71
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,649,367,500.00	1,645,040,014.71
210101	Үндсэн цалин	1,091,126,900.00	1,084,683,132.02
210102	Нэмэгдэл	409,650,800.00	414,226,741.54
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,808,000.00	5,808,000.00
210104	Урамшуулал	89,921,300.00	89,921,300.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	52,860,500.00	50,400,841.15
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	223,553,400.00	223,236,300.00

Цэцэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210201	Тэтгэврийн даатгал	157,528,600.00	157,304,600.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	16,506,400.00	16,483,100.00
210203	ҮОМШО-ний даатгал	13,205,000.00	13,186,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,301,400.00	3,296,700.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	33,012,000.00	32,965,400.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	238,396,000.00	236,926,081.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	16,941,200.00	15,471,281.00
210302	Түлш, халаалт	218,558,400.00	218,558,400.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,896,400.00	2,896,400.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	65,684,400.00	65,677,700.00
210401	Бичиг хэрэг	6,767,800.00	6,767,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	47,387,600.00	47,381,600.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,852,900.00	6,852,900.00
210404	Ном, хэвлэл	521,200.00	521,200.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,705,300.00	2,705,300.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,449,600.00	1,448,900.00
2105	Нормативт зардал	114,223,800.00	106,379,510.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	26,080,500.00	25,663,800.00
210502	Хоол, хүнс	81,163,500.00	73,744,560.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	6,979,800.00	6,971,150.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	8,557,400.00	6,647,650.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,300,000.00	3,300,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	300,000.00	275,000.00
210604	Урсгал засвар	4,957,400.00	3,072,650.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,723,000.00	3,140,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,723,000.00	3,140,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	29,782,000.00	24,228,810.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	26,731,000.00	21,244,500.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,269,000.00	1,269,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300,000.00	300,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	355,000.00	288,310.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.00	55,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	475,000.00	475,000.00
210807	Газрын төлбөр	147,000.00	147,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	450,000.00	450,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	70,014,100.00	68,837,650.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	61,289,300.00	60,248,300.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,724,800.00	8,589,350.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	44,442,500.00	39,290,600.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	44,442,500.00	39,290,600.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	21,279,500.00	16,677,600.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	21,888,000.00	21,888,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,275,000.00	725,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	624,059,700.00	350,774,125.71
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	624,059,700.00	350,774,125.71
220001	Барилга байгууламж	386,000,000.00	192,591,631.00
221001	Их засвар	85,022,400.00	19,739,590.00
222001	Тоног төхөөрөмж	20,700,000.00	16,290,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	132,337,300.00	122,152,904.71
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	49,151,200.00	-
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	49,151,200.00	
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3,122,955,000.00	2,716,381,926.71
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,655,400,500.00	1,640,294,090.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,655,400,500.00	1,640,294,090.00

1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,290,047,400.00	837,781,105.71
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,191,347,700.00	739,081,405.71
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	98,699,700.00	98,699,700.00
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	30,850,900.00	30,840,220.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	30,850,900.00	30,840,220.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	146,656,200.00	207,466,511.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,105,000.00	605,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	40,600,000.00	206,861,511.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	102,951,200.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		493,250,666.31
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		439,454,151.60
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	6	6
610001	Төсвийн байгууллага	6	6
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	143	143
620001	Удирдах ажилтан	13	13
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	84	84
620003	Үйлчлэх ажилтан	36	36
620004	Гэрээт ажилтан	10	10
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	773	773
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	589	589
630001	Төрийн өмчит ЕБС	589	589
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	184	184
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	184	184
64	ЭМЧЛҮҮЛЭГСЭДИЙН ТОО	0	6355
640001	Улсын эмнэлгээр хэвтэн эмчлүүлэгсдийн тоо		412
640002	Улсын эмнэлгийн амбулатороор эмчлүүлэгсдийн тоо		5943
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	143	143
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	9	9
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	56	56
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	5	5
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	19	19
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	37	37
650010	Гэрээт ажилтан	9	9
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	8	8

4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	114,255,470.00	125,494,668.19
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	112,255,470.00	125,494,668.19
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	74,408,110.00	120,843,159.11
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	623,751.00	10,239,320.00
Үндсэн цалин	623,751.00	7,000,000.00
Нэмэгдэл		3,239,320.00
Хангамж, бараа материалын зардал	539,665.00	-
Тээвэр, шатахуун	150,285.00	
Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	389,380.00	
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		
Нормативт зардал	2,294,800.00	17,882,130.00
Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,444,800.00	17,882,130.00

Хоол, хүнс	850,000.00	
Томилолт, зочны зардал	840,000.00	-
Дотоод албан томилолт	840,000.00	
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	35,839,494.00	1,308,800.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	35,839,494.00	1,308,800.00
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	34,270,400.00	91,412,909.11
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	34,270,400.00	89,808,709.11
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		1,604,200.00
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,690,000.00	-
Бусад урсгал шилжүүлэг	2,690,000.00	-
Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,690,000.00	
Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	35,157,360.00	4,651,509.08
Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		4,651,509.08
Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	35,157,360.00	
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	2,000,000.00	-
Дотоод эх үүсвэрээр	2,000,000.00	-
Бусад хөрөнгө	2,000,000.00	
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	114,255,470.00	125,494,668.19
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	114,255,470.00	125,494,668.19
Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	29,500,000.00	1,843,000.00
ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	26,200,000.00	92,394,823.11
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,691,930.00	26,181,937.00
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	53,863,540.00	5,074,908.08
Төсвийн урамшуулал		
НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	-	-
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		-
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

3. АУДИТЫН ТАЙЛАН

3.1. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Цэцэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч, Засаг дарга Ж.Мөнхзориг танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил Цэцэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын дүнд үндэслэсэн ОНХС-гийн хөрөнгийг батлуулж зарцуулахдаа Сангийн сайдын холбогдох журмуудыг зөрчдөг байдлыг таслан зогсоох, орлогын бүртгэл, анхан шатны баримтын бүрдүүлэлттэй холбоотой зөвлөмжүүдийг Менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 03 дугаар сарын 28-нээс 2021 оны 03 дугаар сарын 31-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2021 оны 03 дугаар сарын 31-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Д.Мөнхтулга гүйцэтгэв.

Цэцэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төрийн аудитын газарт 2021 оны 03 дугаар сарын 28-ний өдрийн 1/39 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Цэцэг сумын засаг дарга нь Монгол улсын Үндсэн хууль болон УИХ, Засгийн газраас гарч буй хууль тогтоомжид нийцүүлэн төрийн үйлчилгээг ард иргэдэд чанартай ил тод, тэгш хүргэж ажилгүйдэл, ядуурлыг бууруулан, хувь хүмүүс өрх гэрүүдэд өөрийгөө тэтгэн хөгжүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэх, тэдний бие бялдар, сэтгэл зүйн сайн сайхан байдлыг хамгаалах гэсэн эрхэм зорилгын дор үйл ажиллагааны чиглэл зорилтоо тодорхойлон ажиллажээ.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Аймгийн засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд сумынхаа эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийг эрчимжүүлж, байгаль орчин, бизнест ээлтэй ногоон хөгжлийн бодлого хэрэгжүүлэх
- Төрийн үйлчилгээг чанарын шинэ шатанд гаргаж, ард иргэдийнхээ амьдрах орчныг сайжруулах, аж амьдралыг дээшлүүлэх олон талт үйл ажиллагаа явуулах

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Цэцэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Ховд аймгийн Засаг даргын дэргэдэх санхүү, дотоод аудитын албанаас 2020 онд Цэцэг сумын ТТЗ-ын санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт, шалгалт хийгдээгүй байна.

Цэцэг сумын ТТЗ-ын үндсэн үйл ажиллагаа, санхүүгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд Дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянахад үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

3.4 Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх үе шатны материаллаг байдлын түвшнийг Б201, аудитыг гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлын түвшнийг В401 маягтаар тус тус баримтжуулан баталгаажуулав.

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт орлогыг сонгож, эрсдэлийн түшинг “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Энэ нь материаллаг байдлыг үнэ цэнэ талаас нь авч үзэхийн тулд санхүүгийн тайлангийн хамгийн чухал хэсгүүд болох нийт орлогыг /өөрийн орлого, төсвийн санхүүжилт, татвар болон татварын бус орлог/-ыг сонгон авч үзлээ.

Төлөвлөлтийн үе шатанд 2019 оны жилийн эцсийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаас тооцсон бол гүйцэтгэлийн үе шатанд 2020 оны жилийн эцсийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн нийт орлогын 7172834.8 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцож 71728.3 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсон болно.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 649693.8 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 616942.6 мянган төгрөг болж 32751.2 мянган төгрөгөөр буюу 5 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1: Мөнгөн хөрөнгө

мянган төгрөг

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), (-)	Бууралт	Дүнд эзлэх хувь
ОНХС	493,250.6	416,058.1	(77,192.5)		67.4
СХС	-	23,396.0	23,396.0		3.8
Төрийн сан	156,443.2	177,488.5	21,045.3		28.8
Дүн	649,693.8	616,942.6	(32,751.2)		100

Эх сурвалж: Цэцэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 616942.6 мянган төгрөг төрийн сангийн харилцах дансанд байгаа мөнгөн хөрөнгө байна.

3.5.2 Авлага

Авлага ~~Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 4,320.6 тэрбум, эцсийн үлдэгдэл 4,625.7 тэрбум төгрөг болж, 305.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.~~ дансны эхний үлдэгдэл 399358.8 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 412239.5 мянган төгрөг болж 12880.7 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 2: Авлагын үлдэгдэл

мянган төгрөг

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	17,284.50	24,783.50	7,499.00
Байгууллагаас авах авлага	108,584.70	130,306.60	21,721.90
Хувь хүмүүсээс авах авлага	90,901.00	88,250.00	(2,651.00)
Зээлийн хүүгийн авлага			-
Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	182,588.60	164,372.70	(18,215.90)
Дансны авлага /ОНӨААТҮГ/			-
Татвар, НДШ /ОНӨААТҮГ/			-
татаас санхүүжилтийн авлага		4,526.70	
Дүн	399,358.80	412,239.50	12,880.70

Эх сурвалж: Цэцэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын үлдэгдэлд олон жилийн насжилттай 185363.1 мянган төгрөгийн дараах авлага байна.

Нийт авлагын 39.9 хувийг сум хөгжүүлэх сангийн зээл, зээлийн хүүгийн авлага эзэлж байгаа бөгөөд оны эхэнд 182588.6 мянган төгрөгийн зээлийн авлагын үлдэгдэлтэй байсан ба тайлант зээл олгоогүй 23396.0 мянган төгрөгийн зээл, зээлийн хүү эргэн төлөгдөж, оны эцэст 164372.7 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Сургууль болон цэцэрлэгийн ажилчидтай холбоотой 20990.4 мянган төгрөгийн авлага нь хугацаа хэтэрсэн олон жилийн насжилттай авлага байна.

Сум хөгжүүлэх сангаас олгосон зээлүүдийн хэдэн иргэн нь хугацаа хэтэрсэн, хэдэн иргэний зээл хэвийн төлөлттэй байгаа талаарх мэдээллийг СХС-ийн нягтлан бодогч гаргаж өгөөгүй болно.

Байгууллагаас авах авлага нийт авлагын 31.6 хувийг байгууллагаас авах авлага эзэлж байгаа нь ОНХС-гийн хөрөнгө оруулалтын ажлуудын дутуу гүйцэтгэлтэй ажлын авлага 80908.8 мянган төгрөг, ЗДТГ-ын татаас санхүүжилтийн авлага 38222.8 мянган төгрөг байгаа нь гол нөлөө үзүүлжээ.

Хувь хүнээс авах авлагын эцсийн үлдэгдэл 88250.0 мянган төгрөг байгаа нь малжуулах хөтөлбөрийн авлага 50000.0 мянган төгрөг, хашаа хөтөлбөрийн авлага 27500.0 мянган төгрөг байгаа нь гол нөлөө үзүүлж байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Сургууль болон цэцэрлэгийн ажилчидтай холбоотой авлага 20990.4 сая төгрөг байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн авлага өглөг үүсгэхгүй ажиллах гэсэн заалттай нийцэхгүй,
- СХС-гийн авлагыг анх үүссэн цагаас нь эхлэн харилцагч нэг бүрээр тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй,
- ОНХС-гийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх ажлуудын гүйцэтгэл хангалтгүйгээс авлага ихээхэн дүнгээр нэмэгдэж байгаа тул авлагыг барагдуулан ажиллах, сангийн хөрөнгөөр хийгдэх ажлуудыг эрт эхэлж тайлант онд нь багтаан дуусгах шаардлагатай байна.
- ОНХС-д бүртгэлтэй хувь хүн, байгууллагаас авах 18300.0 мянган төгрөгийн авлага нь олон он дамжсан авлагууд байна.

3.5.3 Урьдчилгаа

Урьдчилгаа дансны үлдэгдэл 564.4 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 31.6 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 3: Урьдчилгаа дансны үлдэгдэл

мянган төгрөг

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Цалингийн урьдчилгаа	532.8	564.4	31.6
Томилолтын урьдчилгаа			
Дүн	532.8	564.4	31.6

Эх сурвалж: Цэцэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Цалингийн урьдчилгаа дансанд бүртгэлтэй 564.4 мянган төгрөг нь эрүүл мэндийн төв болон ЗДТГ-ын данс бүртгэлд бүртгэлтэй байна. Энэ урьдчилгаа нь материаллаг бус учир дараа онд бүрэн барагдах боломжтой байна.

3.5.4 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын ~~Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 4,320.6 тэрбум, эцсийн үлдэгдэл 4,625.7 тэрбум төгрөг болж, 305.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. эхний үлдэгдэл 115252.2 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 186079.8 мянган төгрөг болж 70827.6 мянган төгрөгөөр өссөн байна.~~

Хүснэгт 4: Бараа материалын үлдэгдэл

мянган төгрөг

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалтын материал	6,697.3	6,922.3	225.0
Эм боох материал	3,470.6	11,780.6	8310.0
Бичиг хэргийн материал	43.2	68.2	25.0
Аж ахуйн материал	10,910.0	22,764.6	11854.6
Сэлбэг хэрэгсэл	712.0	390.0	-322.0
Түлш, шатах тослох материал	1,725.9	965.9	-760.0

Барилгын засварын материал	1,650.0	1,650.0	0.0
Хүнсний материал	12,474.5	34,674.1	22199.6
Бусад хангамжийн материал	22,322.3	22,486.7	164.4
Мал амьтад	19,512.0	37,315.0	17803.0
Бэлэн бүтээгдэхүүн	35,734.4	47,062.4	11328.0
Дүн	115252.2	186079.8	70827.6

Эх сурвалж: Цэцэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материал 70827.6 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 230453.2 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авч үнэ төлбөргүй 31513.6 мянган төгрөгийн бараа материал орлогод авч малын нас дэвшилтийн орлогоор 24015.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж нийт 286631.8 мянган төгрөгөөр бараа материал нэмэгдэж 198621.6 мянган төгрөгийн бараа материалыг үйл ажиллагаандаа зарцуулж 16417.0 мянган төгрөгийн малыг нас дэвшүүлсэнтэй холбоотой бууруулсантай холбоотой байна.

3.5.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн ~~Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 4,320.6 тэрбум, эцсийн үлдэгдэл 4,625.7 тэрбум төгрөг болж, 305.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. эхний үлдэгдэл 6989306.3 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 11319760.7 мянган төгрөг болж 4330454.4 мянган төгрөгөөр өссөн байна.~~

Хүснэгт 5: Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

мянган төгрөг

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Барилга байгууламж, орон сууц	5,249,240.3	5,997,019.4	747779.1
Тээврийн хэсэгсэл	148,295.3	189,985.3	41690
Машин тоног төхөөрөмж	518,932.1	642,246.0	123313.9
Тавилга эд хогшил зам гүүр	278,715.7	317,227.8	38512.1
Түүх соёлын дурсгалт зүйл	100,200.7	111,270.7	11070
Номын фонд	50,701.1	50,701.1	0
Бусад үндсэн хөрөнгө	562,939.1	597,154.1	34215
Програм хангамж	4,854.0	4,854.0	0
Бусад биет бус хөрөнгө	75,428.0	75,428.0	0
Дүн	6,989,306.30	11,319,760.7	4330454.4

Эх сурвалж: Цэцэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 4750.5 мянган төгрөг, үнэ төлбөргүй хандив, хөрөнгө оруулалт, дээд шатны байгууллагаас авсан 4355440.3 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж Аймгийн ИТХ-ын тогтоолоор ЭМТ-өөс 29736.4 мянган төгрөгийн тээврийн хэрэгслийг данснаас сургуулийн данс бүргэлд тусгасантай холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт:

-Хөшөөт багийг нүүлгэн шилжүүлэлттэй холбоотой “Мо-Эн-Ко” ХХК-ийн хөрөнгөөр хийгдсэн цэцэрлэгийн барилгыг “Хатан түнгэл” ХХК 912606.5 мянган төгрөгөөр гүйцэтгэсэн боловч данс бүртгэлд тусгаагүй,

-Хөшөөт багын шинэ суурьшлын бүсийн аж ахуйн нэгжийн цахилгаан хангамжийн 10/0.4 кВ 400кВ чадалтай /КТПН/ дэд станц, аж ахуйн нэгжийг холбох, айл өрхийн утсыг хангах барилга угсралтын ажлыг “Гэгээн илч” ХХК 127982.4 мянган төгрөгөөр хийж гүйцэтгэсэн боловч хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгаагүй

- Хөшөөт тосгоны цахилгаан хангамжийн 10кВ-ын ЦДАШ, 250 кВА чадалтай 10/0,4 кВ дэд станц /АТП/ 0.4 кВА-ын ЦДАШ, гэрэлтүүлгийн барилга угсралтын ажлыг “Гэгээн илч” ХХК 194920.5 мянган төгрөгөөр хийж гүйцэтгэсэн боловч данс бүртгэлд тусгаагүй байна.

- “Мо-Эн-Ко” ХХК-ийн хөрөнгөөр хийгдсэн Соёлын төвийн барилга, халуун ус, гүнийн худаг, халаалтын зуухны барилга, ус түгээх байр 2, цэвэрлэх байгууламж, гадна инженерийн шугам сүлжээний байгууламжийг “Алтай трест” ХХК хийж гүйцэтгэсэн боловч данс бүртгэлд тусгаагүй байна.

- Дээрх барилга байгууламжтай холбоотой газрыг мөн данс бүртгэлд үнэлж бусад биет бус хөрөнгөөр бүртгээгүй байна.

- ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн Манжуур шар гэрлийг байгууллага бүр дээр нь орлогод авах ИТХ-ын тогтоол гарсан боловч 12048.6 мянган төгрөгийн гэрлийг холбогдох байгууллагууд нь орлогод бүртгээгүй байна.

3.5.5 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн ~~Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 4,320.6 тэрбум, эцсийн үлдэгдэл 4,625.7 тэрбум төгрөг болж, 305.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. эхний үлдэгдэл 49250.0 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 54377.5 мянган төгрөг болж 5127.5 мянган төгрөгөөр өссөн байна.~~

Хүснэгт 6: Өр төлбөрийн үлдэгдэл

мянган төгрөг

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Богино хугацаат өр төлбөр дүн				
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,504.9	6,062.0	4,557.1	1
Хувь хүнд төлөх өглөг	1,648.6	1,733.0	84.4	-1
Дансны өглөг /ОНӨААТҮГ/			-	59
Зээлийн хүүгийн өглөг	108.9		(108.9)	1
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	1,573.0	2,254.0	681.0	-1
Байгууллагад төлөх өглөг	44,414.6	44,328.5	(86.1)	61
Нийт дүн	49,250.0	54,377.5	5,127.5	36

Эх сурвалж: Цэцэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэлд 54377.5 мянган төгрөгийн өр байгаа нь байгууллагад өгөх татаас санхүүжилтийн өглөг 44308.6 мянган төгрөг байгаа нь нийт өглөгийн 81.5 хувийг эзэлж байна. Үлдэгдэл 10068.9 мянган төгрөгийн өр тухайн байгууллагуудын хэвийн үйл ажиллагаанд нөлөөлөхгүйгээр бага дүнтэй байна.

3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 7094363.9 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 11061331.3 мянган төгрөг болж 3966967.4 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 7: Засгийн газрын хувь оролцоо

мянган төгрөг

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+, бууралт /-/
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,079,824.1	2,079,824.1	0
Хуримтлагдсан үр дүн	2,918,069.6	6,885,037.0	3966967.4
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,096,470.2	2,096,470.2	0.0
Дүн	7,094,363.9	11,061,331.3	3,966,967.40

Эх сурвалж: Цэцэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Хуримтлагдсан үр дүн данс нь 3966967.4 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант оны үр 3966967.4 мянган төгрөг байгаатай холбоотой байна.

Өмнөх оны хуримтлагдсан үр дүнд 13150.0 мянган төгрөгийн залруулга хийсэн нь сургууль болон ЗДТГ-ын санхүүгийн тайланд хуримтлагдсан элэгдлийн залруулах бичилт хийгдсэнтэй холбоотой байна.

3.5.10 Орлогын данс

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого 7172834.8 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 1026198.1 мянган төгрөгөөр буюу 16.7 хувиар өссөн байна.

Өссөн 1026198.1 мянган төгрөгийн орлогоос материаллаг өөрчлөлт үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого 1628691.0 мянган төгрөгөөр буюу 61.1 хувиар тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого 219683.7 мянган төгрөгөөр буюу 15.3 хувиар, нэмэлт санхүүжилтийн орлого 10502.0 мянган төгрөгөөр буюу 9.2 хувиар, эрүүл мэндийн даатгалаас авах санхүүжилт 9718.0 мянган төгрөгөөр буюу 46 хувиар нэмэгдэж татварын орлого 185143.6 мянган төгрөгөөр буюу 70.6 хувиар, үндсэн үйл ажиллагааны орлого 13200.0 мянган төгрөгөөр буюу 95.6 хувиар, туслах үйл ажиллагааны орлого 140773.1 мянган төгрөгөөр буюу 42.7 хувиар, орон нутгийн төсвөөс авах санхүүжилт 503431.4 мянган төгрөгөөр буюу 38.7 хувиар тус тус буурсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Орон нутгийн татварын орлогын биелэлтэд санхүүгийн албаны дарга хяналт тавиагүй хэдэн төгрөгийн орлого орохоос хэдэн төгрөгийн орлогыг төсөвт дутуу төвлөрүүлсэн талаарх мэдээллийг аудитад гаргаж өгөөгүй болно

3.5.11 Зардлын данс

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт зардал 3177490.4 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 407784.1 мянган төгрөгөөр буюу 11.4 хувиар буурсан байна.

Буурсан 407784.1 мянган төгрөгийн зардлаас материаллаг өөрчлөлт гарсан дараах зардлууд байна. Үүнд: Цалин хөлс, нэмэгдэл урамшлын зардал 312320.1 мянган төгрөгөөр буюу 22.7 хувиар, ажил олгогчоос төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал 40544.9 мянган төгрөгөөр буюу 23.3 хувиар, бараа үйлчилгээний бусад зардал 93458.4 мянган төгрөгөөр буюу 29.6 хувиар тус тус нэмэгдэн тогтмол зардал 1980.4 мянган төгрөгөөр буюу 1 хувиар, хангамж бараа материалын зардал 204396.6 мянган төгрөгөөр буюу 35.9 хувиар, нормативд зардал 7466.2 мянган төгрөгөөр буюу 6.1 хувиар, урсгал засварын зардал 14882.9 мянган төгрөгөөр буюу 76.4 хувиар, томилолтын зардал 8743.4 мянган төгрөгөөр буюу 73.6 хувиар, бусдаар гүйцэтгүүлсэн нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр 47232.1 мянган төгрөгөөр буюу 64.4 хувиар, урсгал шилжүүлэг 6969.1 мянган төгрөгөөр буюу 15.1 хувиар буурсан байна. Зардал буурах болсон шалтгаан нь Ковид-19 цар тахалтай холбоотойгоор сургууль, цэцэрлэг, соёлын төвийн үйл ажиллагааг хязгаарласантай холбоотой байна.

Зардлын данстай холбоотой 77286.1 мянган төгрөгийн зөрчил илэрлээ.

Аудитын илрүүлэлт:

- ОНХС-ийн хөрөнгөөр “Си Би Ай аутсорс” ХХК хийж гүйцэтгэсэн албан байгууллагуудын гаднах шар гэрэлтүүлэг хийсэнтэй холбоотой техник хяналтын зардал, магадалшгүй ажлын зардал, зураг төсвийн үнийг суутган аваагүйтэй холбоотой 1211.7 мянга, “Шинэ бүтээлч зам” ХХК-ийн хийж гүйцэтгэсэн 200 м цементэн замын ажилтай холбоотой магадалшгүй ажлын зардлыг суутган аваагүйтэй холбоотой 1135.4 мянган төгрөгийн зөрчил илэрлээ.
- И баримтаар баталгаажаагүй ажил гүйлгээг санхүүжүүлсэн.

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Орон нутгийн төсвийн орлого бүрдүүлэлт

Цэцэг сумын ИТХ-ын 2020 оны орон нутгийн төсөв батлах тухай 2020 оны 09 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 09/02 дугаар тогтоолд Цэцэг сумын Төвлөрүүлэн захирагчийн тайлант онд 94366.0 мянган төгрөгийн орлого орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 103679.5 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 109.9 хувиар биелүүлсэн байна.

Хүснэгт дугаар 8. Сумын орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/төгрөг/

Орлогын ангилал	2020 оны		Зөрүү
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	
	94,366,000.00	103,679,531.24	(9,313,531.24)
Нийт орлого ба тусламжийн дүн	94,366,000.00	103,679,531.24	(9,313,531.24)
Татварын орлого	45,661,000.00	77,119,931.24	(31,458,931.24)
Орлогын албан татвар	14,600,000.00	38,393,705.05	(23,793,705.05)
Хувь хүний орлогын албан татвар	14,600,000.00	38,393,705.05	(23,793,705.05)
Үйл ажиллагааны орлого	2,000,000.00	7,756,080.00	(5,756,080.00)
Шууд бус орлого	12,600,000.00	30,637,625.05	(18,037,625.05)
Хөрөнгийн албан татвар	24,376,000.00	25,718,850.19	(1,342,850.19)
Бууны албан татвар	2,376,000.00	1,050,000.00	1,326,000.00
Иргэдийн мөнгөн хадгаламжийн хүүгийн орлого	22,000,000.00	24,668,850.19	(2,668,850.19)
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	6,685,000.00	13,007,376.00	(6,322,376.00)
Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	4,515,000.00	8,939,851.00	(4,424,851.00)
Улсын тэмдэгтийн хураамж	2,450,000.00	1,671,350.00	778,650.00
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,000,000.00	3,825,000.00	(2,825,000.00)
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1,065,000.00	3,443,501.00	(2,378,501.00)
Газрын төлбөр	-	1,793,925.00	(1,793,925.00)
Газрын төлбөр	-	1,793,925.00	(1,793,925.00)
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	2,170,000.00	2,273,600.00	(103,600.00)
Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	1,070,000.00	1,100,000.00	(30,000.00)
Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	1,100,000.00	1,173,600.00	(73,600.00)
Татварын бус орлого	48,705,000.00	26,559,600.00	22,145,400.00
Нийтлэг татварын бус орлого	48,705,000.00	26,559,600.00	22,145,400.00
Хувьцааны ногдол ашиг	-	-	-
Торгуулийн орлого	5,000,000.00	2,770,000.00	2,230,000.00
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	43,705,000.00	23,789,600.00	19,915,400.00

Эх сурвалж: Цэцэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт орлого 103679.5 мянган төгрөг буюу 9313.5 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлжээ. Орлого давсан шалтгаан нь хувь хүний орлогын албан татвар 23793.7, хөрөнгийн албан татварын орлого 1342.9, бусад татвар, төлбөр хураамж 6322.4, газрын төлбөрийн орлого 1793.9, байгалийн нөөц ашигласны төлбөр 103.6 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлж төсөвт байгууллагын өөрийн орлого 19915.4, торгуулийн орлого 2230.

мянган төгрөгөөр тасалжээ. Татварын орлого 31458.9 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлэхэд Эрдэнэс таван толгойн хувьцааны ногдол ашгаас хувь хүний орлогын албан татварт 15613.7 мянган төгрөг гол нөлөө үзүүлжээ. Татварын бус орлого 22145.4 мянган төгрөгөөр тасарсан нь торгуулийн орлого 2230.0 мянган төгрөгөөр, СХС-гийн зээлийн эргэн төлөлтийн орлогыг тасалсантай холбоотой байна.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 3122955.0 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 3122955.0 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслийг сая 3122955.0 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 9 хөтөлбөрт зориулан 3122955.0 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 2449744.1 мянган төгрөгийг урсгал зардалд, 624059.7 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, эргэж төлөгдөх зээлийн зардалд 49151.2 мянган төгрөгийг зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 1655400.5 мянган төгрөгийг тусгай зориулалтын санхүүжилтээс, 1191347.7 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 98699.7 мянган төгрөгийг ОНХС-аас, Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 30850.9 мянган төгрөгийг, 43705.0 мянган төгрөгийг үндсэн болох туслах үйл ажиллагааны орлогоос, 102951.2 мянган төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөж, санхүүжилтийг бүрэн олгосон байна.

Хүснэгт дугаар 9. Санхүүжилтийн төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөг/

Д/д	Байгууллагын нэр	Нийт төлөвлөгөө			Гүйцэтгэл			Зөрүү	Тайлбар
		Санхүүжилт	Өөрийн орлого	нийт	Санхүүжилт	өөрийн орлого	Нийт		
1	ЗДТГ	413,287.1	605.0	413,892.1	409,629.6	605.0	410,234.6	(3,657.5)	Төвлөрүүлсэн.
2	ИТХ	51,895.4	-	51,895.4	48,400.2	-	48,400.2	(3,495.2)	Төвлөрүүлсэн.
3	Сум хөгжүүлэх сан		40,000.0	40,000.0		23,396.0	23,396.0	(16,604.0)	СХС зээлийн эргэн төлөлт төлөвлөгдсөн хэмжээнд бүрдээгүй
4	ОНХС	530,259.7	-	530,259.7	271,081.6	-	271,081.6	(259,178.1)	Хөшөөт хөгжил сангаас хөрөнгө дутуу ирсэн
	ОНБ-дын дүн	995,442.2	40,605.0	1,036,047.2	729,111.4	24,001.0	753,112.4	(282,934.8)	
5	ЕБСургууль	992,791.3	600.0	993,391.3	982,472.5	393.6	982,866.1	(10,525.2)	Өөрийн орлогын төлөвлөгөө биелүүлээгүй, төвлөрүүлсэн.
6	Хүүхдийн цэцэрлэг	469,904.7	-	469,904.7	464,391.0	-	464,391.0	(5,513.7)	Төвлөрүүлсэн.
7	Эрүүл мэндийн төв	405,440.2	-	405,440.2	404,523.5		404,523.5	(916.7)	Төвлөрүүлсэн.
8	Соёлын төв	112,720.4	2,500.0	115,220.4	111,488.9	14.9	111,503.8	(3,716.6)	2485.1 мянган төгрөгөөр өөрийн орлого дутуу бүрдүүлсэн, 1115.4 мянган төгрөгийн төвлөрүүлсэн.
	ТЗШ дүн	1,980,856.6	3,100.0	1,983,956.6	1,962,875.9	408.5	1,963,284.4	(20,672.2)	
	Нийт дүн	2,976,298.8	43,705.0	3,020,003.8	2,691,987.3	24,409.5	2,716,396.8	(303,607.0)	

үүсвэр: Цэцэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлого 24409.5 мянган төгрөг бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 19295.5 сая төгрөгөөр тасарсан нь СХС-гийн зээлийн эргэн төлөлтөөс оруулах орлого, соёлын төв, сургууль нь орлогын төлөвлөгөөг биелээгүйтэй холбоотой байна.

Хөрөнгө оруулалтын 49 төсөл, арга хэмжээнд 624059.7 мянган төгрөгийн санхүүжилт батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 271081.6 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг олгожээ. Дутуу олгогдсон санхүүжилт нь тайлант онд Ковид-19 цар тахалтай холбоотойгоор хөшөөтийн уурхайн үйл ажиллагаа тасалдсантай холбоотой байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2770178.4 мянган төгрөг 88.7 хувьтай байгаа нь сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтийн төлөвлөгөө, Соёлын төв, сургуулийн өөрийн орлогын төлөвлөгөө тасарсантай холбоотой байна.

Урсгал санхүүжилтээс дутуу зарцуулсан 30858.6 мянган төгрөгийг улс, орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Засгийн газрын нөөц сан /Засаг даргын нөөц хөрөнгө/- 92394.8, дээд шатны төсвийн захирагчаас 26181.9 үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 5074.9 мянган төгрөг, хандив тусламжийн орлого 1843.0 мянган төгрөг нийт 125494.7 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Хүснэгт дугаар 10. Нэмэлт санхүүжилт

/мянган төгрөг/

		Бусад орлого	Нийт	
1	ЗДТГ	92,392.5	92,392.5	ОНХС хөрөнгө оруулалт, хүн амын тооллогын зардал СХ
2	Цэцэрлэг	737.2	737.2	ОНХС
	Соёл	1,080.0	1,080.0	Иргэн
3	ЕБСургууль	1,604.2	1,604.2	төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны орлого , БСУГ -аас 500.0 төгрөг
5	ЭМТ	29,680.8	29,680.8	ЭМГ -аас эм бэлдмэлийн үнэ, сорьц тээврийн ажлын хөлс
Нийт дүн		125,494.7	125,494.7	

Эх үүсвэр: Цэцэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Үүнээс цалин хөлсний зардалд 10239.3 мянга, нормативд зардалд 17882.1 мянган, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөрт 1308.8 мянга, бараа үйлчилгээний бусад зардал 91412.9 мянга, урсгал шилжүүлэгт 4651.5 мянган төгрөгийг зарцуулжээ.

3.7 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 154 мэдээллээс 138 мэдээллийг хугацаанд нь, 11 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 5 мэдээллийг байршуулаагүй байна. ОНХС-гийн гүйцэтгэл, СХС-гийн бүх мэдээлэл, ОНХС, СХС-гийн санхүүгийн тайлан, ТТЗ-ийн аудитын тайлан, аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн ажлын тайлан, 5.0 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээний нэр, санхүүжилтийн хэмжээ, нийлүүлэгчийн нэрийг мэдээлээгүй байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 196765.7 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 1 төлбөрийн актаар 12526.2 мянган төгрөг, 184239.5 мянган төгрөгийн 17 алдаа зөрчилд зөвлөмж хүргүүлсэн ба хэрэгжилт 7% хэрэгжсэн байна.

Хүснэгт 11 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Төлбөрийн акт	1	12,526.2			1	12,526.2	0%
Албан шаардлага					0	-	0%
Зөвлөмж	17	184,239.5	9	23,449.1	8	160,790.4	13%
Нийт	18	196,765.7	9	23,449.1	9	173,316.6	7%

Өмнөх санхүүгийн тайлангаар өгөгдсөн 1 төлбөрийн актын 12526.2 мянган төгрөгийг барагдуулаагүй, 23449.1 мянган төгрөгийн 9 зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллаж 8 зөвлөмжийн 160790.4 мянган төгрөгийн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй байна.

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан нийт 8 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 5 байгууллагыг аудитад хамруулан дүгнэлт гаргаж, 3 тайланг түүвэрт хамруулсан байна.

Хүснэгт №12. Аудитад хамрагдсан хэлбэр, аудитын дүгнэлт

№	Байгууллагын ангилал, нэр	Санхүүгийн тайлангийн аудит хийсэн хэлбэр		Аудитын дүгнэлт	
		Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт	Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай
1	ЗДТГ	1			1
2	ИТХ		1		
3	Төсвийн шууд захирагч	Сургууль	1	1	
4		Цэцэрлэг	1		1
5		ЭМТ	1		1
6		Соёлын төв	1		1
7	ОНТС	СХС		1	
8		ОНХС		1	
	Дүн	5	3	1	4

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй”-1, “Хязгаарлалттай” 4, нийт 5 дүгнэлт гаргасан байна.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар илэрсэн алдаа, зөрчил:

Аудитаар нийт 1268205.1 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 2347.1 мянган төгрөгийн 1 алдаа зөрчилд төлбөрийн акт, 1265858.0 мянган төгрөгийн 3 албан шаардлага бичигдэж алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмж өглөө.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн залруулга

Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг нэгтгэхдээ харьяа байгууллагуудын аудит хийсэн санхүүгийн тайлангаас зөрүүтэй нэгтгэсэн тайлан байхгүй байна.

Төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлсэн акт, албан шаардлага

ОНХС-гийн хөрөнгөөр “Си Би Ай аутсорс” ХХК хийж гүйцэтгэсэн албан байгууллагуудын гаднах шар гэрэлтүүлэг хийсэнтэй холбоотой техник хяналтын зардал, магадалшгүй ажлын зардал, зураг төсвийн үнийг суутган аваагүйтэй холбоотой 1211.7 мянга, “Шинэ бүтээлч зам” ХХК-ийн хийж гүйцэтгэсэн 200 м цементэн замын ажилтай холбоотой магадалшгүй ажлын зардлыг суутган аваагүйтэй холбоотой 1135.4 мянган төгрөгийн зөрчил илэрлээ.

Шийдвэрлэсэн нь: Төлбөрийн акт бичих

Хөшөөт багыг нүүлгэн шилжүүлэхтэй холбоотойгоор цэцэрлэгийн барилгыг 912606.5 мянга, цахилгаан хангамж болон гэрэлтүүлэгтэй холбоотой 322902.9 мянга, манжуур шар гэрэлтэй холбоотой 12048.6 мянга нийт 1247558.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгаагүй, Хөшөөт багт баригдсан Соёлын төвийн барилга, халуун ус, гүний худаг, халаалтын зуухны барилга, ус түгээх байр 2, цэвэрлэх байгууламж, гадна инженерийн шугам сүлжээний байгууламж, дээрх барилга байгууламж баригдсан газрыг орлогод бүртгээгүй байна. ОНХС-гийн хөрөнгөөр 2018-2019 онуудад хэрэгжүүлсэн 18.3 сая төгрөгийн авлагыг барагдуулан ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага бичих

Өмнөх аудитаар өгөгдсөн төлбөрийн акт, зөвлөмжийн хэрэгжилт 7 хувьтай байгаа тул хариуцаж байгаа албан тушаалтнуудад хариуцлага тооцуулах

Шийдвэрлэсэн нь: Сахилгын хариуцлага тооцуулах албан шаардлага бичих

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 154 мэдээллээс 138 мэдээллийг хугацаанд нь, 11 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 5 мэдээллийг байршуулаагүй байна. ОНХС-гийн гүйцэтгэл, СХС-гийн бүх мэдээлэл, ОНХС, СХС-гийн санхүүгийн тайлан, ТТЗ-ийн аудитын тайлан, аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн ажлын тайлан, 5.0 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээний нэр, санхүүжилтийн хэмжээ, нийлүүлэгчийн нэрийг мэдээлээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага өгөх

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн алдаа, зөрчил

Цэцэг сумын ТТЗ-ын нэгтгэлд хамрагдсан төсвийн шууд захирагчдын 2020 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 288629.2 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрч, 196185.2 мянган төгрөгийн алдааг залруулсан байна.

Залруулагдаагүй 92444.0 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлөөс 6173.7 мянган төгрөгийн 1 алдаа зөрчилд төлбөрийн акт, 25645.9 мянган төгрөгийн 2 алдаа зөрчилд албан шаардлага, 60624.4 мянган төгрөгийн 13 алдаа зөрчилд зөвлөмж өгөгдсөн байна. Нийт алдаа зөрчил, шийдвэрлэлтийг хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт № 12. ТТЗ-ын нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар илэрсэн нийт алдаа зөрчил, шийдвэрлэлт /мянган.төгрөг/

№	Байгууллагын ангилал, нэр	нийт илэрсэн алдаа		Үүнээс залруулсан		Залруулаагүй	
		тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн
1	ЗДТГ	4	59,998.9	1.0	10,000.0	3	49,998.9
2	ИТХ	-	-	-	-	-	-
3	Төсвийн шууд захирагч Сургууль	4	24,467.8	1	16,675.8	3	7,792.0
4	Цэцэрлэг	3	24,027.6	-	-	3	24,027.6
5	ЭМТ	5	160,390.1	1.0	154,476.0	4	5,914.1
6	Соёлын төв	4	19,744.8	1.0	15,033.4	3.0	4,711.4
Дүн		20	288,629.2	4.0	196,185.2	16	92,444.0

№	Байгууллагын ангилал, нэр	Залруулаагүй алдаа, зөрчил		Үүнээс: Залруулаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт					
		тоо	дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
				тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн
1	Төсвийн шууд захирагч ЗДТГ	3	49,998.90	-	-	-	-	3	49,998.90
2	ИТХ	0	-	-	-	-	-	-	-
3	Сургууль	3	7,792.00	-	-	1	7,792.0	2	-

4	Цэцэрлэг	3	24,027.60	1	6,173.70	1.00	17,853.90	1	-
5	ЭМТ	4	5,914.10	-				4	5,914
6	Соёлын төв	3	4,711.40	-	-	-	-	3.00	4,711.40
	Дүн	16	92,444.00	1	6173.7	2	25645.9	13	60,624.4

3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Дараагийн аудитаар Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийгдсэн ажлуудын гүйцэтгэл, чанартай холбоотой асуудлыг цаг хугацааны хувьд газар дээр нь очиж үзэж амжаагүй болно.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

1. СХС-гийн зарцуулалттай холбоотой асуудал

- 1.1. Илрүүлэлт: СХС-гийн зээлдэгчийн бүртгэлийг зээлдэгч нэг бүрээр зээл олгосон цагаас нь эхэлж бүртгээгүй, санхүүгийн тайланд бүртгэлтэй авлагыг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй байна.
- 1.2. Эрсдэл: Сангийн хөрөнгийн үр өгөөж буурах, сангийн хөрөнгө зориулалт бусаар зарцуулагдах, зээлдэгч нар зээл болон зээлийн хүү, алдангийг төлөхгүй байх
- 1.3. Өгсөн зөвлөмж: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4.2-д “бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлагыг данс бүртгэлд заавал тусгана”, 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх” гэсэн заалтуудыг мөрдөн ажиллаж СХС анх үүссэн цагаас эхлэн анхан шатны баримт болон дансны хуулгаар зээлдэгч нэг бүрийн тооцоог дахин хянаж баталгаажуулах

1.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

2. Орлогын бүртгэлтэй холбоотой асуудал

2.1.1. Илрүүлэлт: Тайлант онд тус байгууллага нь татварын болон татварын бус орлогыг дансанд орсон мөнгөн дүнгээр нь тайлагнаж санхүүгийн албаны дарга нь өөрийн албан тушаалын тодорхойлолтод заасан зорилтыг хэрэгжүүлээгүй байна.

2.1.2. Эрсдэл: Орлогын төлөвлөгөө тасрах, татварын орлого төлөгдөхгүй байх, татвараас зайлсхийх

2.1.3 Өгсөн зөвлөмж: Төрийн албаны зөвлөлийн 2019 оны 42 тоот тогтоолын 2-р хавсралтын 1 дүгээр зорилтын 6-д “Орлогын тогтвортой бааз суурьтай болох судалгаа, мэдээллийн сан бий болгох”, 2-р зорилтын 8-д “Орон нутгийн төсвийн орлогыг холбогдох байгууллага, албан тушаалтантай тооцоо нийлж...”, 3-р зорилтын хүрээнд “сумын төсвийн орлого бүрдүүлэхтэй холбоотойгоор татварын байцаагчийг шуурхай удирдлагаар хангах” гэсэн заалтуудыг хэрэгжүүлэн ажиллаж сумын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа ААН, иргэдтэй тооцоо нийл орлогыг бүрэн оруулахад анхаарч ажиллах.

2.1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Үйлчлүүлэгч байгууллага хүлээн зөвшөөрсөн

3. Анхан шатны баримт бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал

3.1.1. Илрүүлэлт: Сумын хэмжээнд худалдан авсан бараа бүтээгдэхүүн худалдан авахад гарсан зардлуудыг баримтжуулахдаа И баримтаар баталгаажуулаагүй байгаа нь борлуулагч талыг татвараас зайлсхийх боломжийг бий болгож байна.

3.1.2. Эрсдэл: Төсвийн зарцуулалтын хяналт сулрах, харилцагч байгууллага татвараас зайлсхийх

3.1.3 Өгсөн зөвлөмж: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.7. “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно”, Татварын ерөнхий хуулийн 28.5. “Татвар төлөгч борлуулалт хийх тухай бүрд хэрэглэгчийн системээс дахин давтагдашгүй дугаар бүхий төлбөрийн баримтыг хэвлэж өгөх, эсхүл цахимаар илгээх үүрэгтэй” гэсэн заалтуудыг мөрдөн ажиллаж, худалдан авалтын ажил гүйлгээ бүрийг И баримтаар баталгаажуулахад анхаарч байгууллагын удирдлага, нягтлан бодогч, Төрийн сангийн төлөөлөгч нарыг удирдлагаар ханган ажиллах

3.1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Үйлчлүүлэгч байгууллага хүлээн зөвшөөрсөн

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 6 дугаар сарын 01-ний дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Хавсралт

5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо:	Аудитын нэр:	Цэцэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан	Аудитын код:
2020			ХОА-2021/15/СТА-ТТЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Цэцэг сумын Засаг дарга		Мянган төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллага ас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
1	ОНХС-гийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн ажлаас зураг төсөв, захиалагчийн хяналтын зардал, магадалшгүй ажлын зардлыг суутган аваагүй	2347.1	Төлбөрийн акт		Ж.Мөнхзориг Б.Ариунтуяа
2	Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй	0	Албан шаардлага	Засаг дарга, Санхүүгийн албаны дарга	

3	Хөшөөт багын хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгаагүй, ОНХС-гийн хөрөнгөөр 2018-2019 онуудад хэрэгжүүлсэн ажлын авлагыг бууруулан ажиллаагүй	1265858.0	Албан шаардлага		
4	Өмнөх аудитаар өгөгдсөн акт, албан шаардлагыг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй	0	Албан шаардлага		
5	Санхүүгийн албаны дарга албан тушаалын тодорхойлолтод заасан чиг үүргээ хэрэгжүүлээгүй	0	Зөвлөмж өгөх		
6	СХС-гийн авлагыг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй	0	Зөвлөмж өгөх		
7	Анхан шатны баримт дутуу ажил гүйлгээг санхүүжүүлсэн	0	Зөвлөмж өгөх		
	Дүн	1268205.1			

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР